

VADÁSZ- ÉS VERSENYLAP.

Vasárnap, martius 20.

8. SZ.

Harmadik évfolyam 1859.

Zergevadászat.

GRÓF PÁLFFY PÁLTÓL.

(Folytatás.)

Báró Orezy Béla ismert ékes tollával a zergevadásatról e lapokba olly kimerítőleg irt, hogy ez úttal ismeretes tárgyak kopár ismétlésétől kell tartanom. Ha azonban némelly kevésbé általános részlet elősorolása — hazai zergevadásaink keblében e nemes sport iránti buzgalmat csak kissé is élénkíthetné, kis fárads ágom dúsan lenne megjutalmazva.

E reményben folytatva gyűjtött tapasztalásaim vázlatát, a hajtó vadásza tra térek át, mellynek sikere a következő kellékek öszhangzásától függ:

1) A vadásztér tökéletes helyismerete. Nem elég, hogy a vadászszemélyzet a vadjárásokat (Wechsel) pontosan ismerje, mi nélkül a lövészek felállítása lehetlen, miután az állások kijelelölésekor gyakran csak néhány lépésnyi különbség nagy hibák oka lehet, — de szükségképen tudniok kell ama helyeket, hol a zergék a hajtásból kitörni szoktak, vagy abból általában kitörhetnek. E helyek elűz ő k k e l elállítandók; mi annyira fontos, hogy némellykor — mint magam tapasztaltam — egy illy elűző hiánya, vagy czélszerűtlen felállítása az egész hajtás sikerét veszélyezi.

2) A hajtók öszhangzó haladása, mi ismét az illetők teljes szak- és helyismeretét kívánja meg s az e részben szükségelt ügyességet a hajtók nagyobb száma nem pótolhatja. Minélfogva Lamberg hercegnél csak is egyedül uradalmi erdészek hajtának; egyes kipróbált ügyességi favágók csupán kivételes esetben soroztatván a hajtók vagy az elűzők közé.

3) Szép idő. Biztos irányú szélre csak szép időben számolhatni; rossz idővel változékony szél és sűrű köd szokott párosulni. Illyenkor aztán a hajtók egymást nem láthatván, előre haladásuknak annyira szükségös öszhangzása hiányzik; a járható ösvények pedig ritkák s a hajtások nagyok lévén, az egymástól távol álló hajtók között egy zergefalka a másik után tör vissza. A havasokban leülő köd ezenkívül mennyi szerencsétlenséget okozott már, arról minden jártas zergevadász tehet tanúságot.

Legczélszerűbb a lövészeket a hegytetőről egyenesen lefutó völgyben vagy árokban — az elűzőket pedig a hegygerinczen végig felállítani. A lövészek eként jó szélre számíthatnak s a zergék is könnyen hajthatók előre a partoldalon, ha látják, hogy fenn nem törhetnek ki, mit rendesen megkísérlenek. A felállítás e módja még azon előnnyel is bír, hogy kellő számú vadász-személyzettel s két rendbeli hajtókkal napjában két hajtás is vihető ki. A lövészek t. i. csak megfordúlnak, vagy a helybeli körülményekhez képest az első álláspont (Stand) közelében felállnak s várják a más irányból érkező hajtást. Egészen új felállításra idő alig maradna. Ott, hol egyes völgyek vagy hosszú mély árkok hajthatók meg s hol ennélfogva a lövészek a meghajtandó tér oldalán végig fel nem állíthatók; legczélszerűbb a vadat alólról felfelé hajtani, mert a szél is ezen irányt követi s a zerge is ösztönszerűleg felfelé keres menekülést. Az úrvadászok kényelme azonban sok helyen az ellenkező irány választását okozza.

Minden vadászat meglehetősen számú személyzetet igényel, kis hajtások ritkán sikerülnek, mert a vad látva a vadászok és hajtók közeledését, messzire szokott eljárni. A mondottaknak bővebb felderítése végett zergevadászataim egyikének leírását tartom legczélszerűbbnek s e czélból egy nagy, vagy két kisebb hajtásút választok.

Felső-Ausztriában, herczeg Lamberg steyeri uradalmában vagyunk. A kastélyt s vele a polgárisült világot déltájban elhagyván, néhány órai gyors hajtással a körvadász lakásához érünk, hol a hercegi összegyüle-

kezett erdészszemélyzetén kívül, kellő számú puskafogók és poggyász-hordók várják urok és vendégei érkezését. A helyi viszonyokat pontosan ismerő házi úr az illető fővadászszal a vadászat előestéjén értekezve, a vadászat tervét minden egyes részletében nem csak megállapítja, hanem azt minden előfordulható hiba elhárítása végett írásban is kiadja. E tervben minden lövész álláspontja egyenként kijelölve — s az őt oda vezető erdész megnevezve s még az is meghatározva van, kik legyenek az első, kik a második hajtás hajtói, sőt még az is, kik melly ösvényen hajtsanak, a legveszélyesebb helyek a legügyesebbekre bízva. Ezenkívül minden hajtásban egy vadász vezénylő szerepet visz; ez adja az indulási jelt s ügyel arra, hogy a hajtók egy sorban járjanak, nehogy egy szárny a másikat megelőzze. Havasokban a hajtók feladata nem könnyű, mert sok olyan hely van, hol több hajtónak össze kell jönnie, hogy az elágazó ösvényeken azután ismét szétváljanak, miután az egész hegyparton néha csak pár átmeneti pont van. Önkényt foly tehát, hogy illy szétosztás után egyiknek többet kell mennie mint a másinak, az egyiknek nehezebb a másinak könnyebb járatú ösvény jut — s így az egyiknek lassabban kell haladnia s várni pajtására, míg a másik telhetőleg sietni tartozik.

A vadászat terve továbbá kijelöli a hegygerinczen felállítandó elüzöket s ezek helyeit; a lövészek közt elállandó pontokra pedig puskafogók s hordárok rendeltetnek. Végül kitűzetik a hajtók elindulásának — valamint a hajtás megkezdésének órája is. A hajtók és a lövészek közötti távolság többnyire olly nagy, hogy a jeladás nagy bajjal járna, minél fogva az indulás a kitűzött óra első perczeiben történik; kisebb időkülönbségnek nincs befolyása a nagy hajtások eredményére, mert az első zerge úgy is csak több órával a hajtás megkezdése után mutatkozik a lövészsor előtt s így nem kell elkéséstől tartani, ha bár a hajtás már el is kezdődött, mielőtt minden lövész kijelölt helyére ért volna.

Kedvező időben rendszeren hajnali öt órakor indulunk s a lövészek felállítására négy órát számítván, a hajtás kilenczkor vagy már kevéssel elébb is veszi kezdetét. Az első órajárás többnyire lóháton történik, mi reggel csekély — de a vadászat után visszatéret annál nagyobb jótétemény. Végre ott, hol a ponyk minden ügyességük és jóakaratak mellett sem haladhatnak tovább — megállunk s lehetőleg könnyítünk vállainkon, mert hiszen kemény munka vár még reánk. Öltöny, fegyver, golyótársoly

egymásután vándorol át a poggyászfordó hátára, jó hogy magunk is nem ülünk e subanczok vállaira, kik a hegymászást gyermekségük óta megszokták s a terhet a legmeredekebb hegyeknek fel sem sokallják. A mankóin felmenni képtelen szenvedélyes sportsmant Liechtenstein Károly herceget olly helyekre vitték fel, hova sok két ép lábú úr saját becses teste súlyát nagy nehezen bírta felezipelni. Ki ezt látta, nem bámúlhatja eléggé az erőt és ügyességet ezen — izmosoknak ritkán látszó legényekben, kik e fölött csak kevés hússal élnek.

A felső állások többnyire jobbak az alsóknál; a havas hegyláncból kifolyó helyeken azonban gyakori az eset, hogy a gömbölyű alakú felső kúp (Kegl) talaja sima és kavicsos, mellyen fű vagy bokor ver át, míg az alsó rész sziklás, kivált ott, hol a havasi vadvizek meredek szirttek közt ágyakat mostak; illy helyeken aztán az alsó lövészek állásaik a jobbak, kik ezenkívül még azon előnnyel is bírnak, hogy legtöbb kilátásuk van — az illy helyeken jární szerető erős czápra vagy is gallyba k r a *) lőhetni.

Felérve az álláspontra, hova a hordár elhozta a gunyát, széket, tartalék-fegyvert és táplálékot, a vezető vadásztól megtudja a lövész, melly oldalról szokott a vad jönni s milly távolságra tanácsos a lövés sikerét megkísérleni, mert havasokban a kevéssé jártast nagyon könnyen megcsalja szemmértéke. A legbiztosabb távmérőt azonban maga a zerge adja; akkor lőjjünk t. i. midőn kampóit egyenként s tisztán kivehetjük. Ez ugyan a világosság arányához képest változékony, de más részt igaz az is, hogy jó világosságban távolabbra is biztosabban lőhetünk, mint közepes világosságban közelebbre.

Az állásunk felé közeledő zergék közül soha se lőjjünk az elsőre, attól tarthatván, hogy a többi megfordul és visszatör s így a második lövés esélyét elvesztjük; míg ellenben az elsőt áteresztve, a többi mind utána tör s ekkor a rendesen egyenként elléptető falkából több darabot ejthetünk el, (ha t. i. el nem hibázzuk.)

Zergét könnyen lőhetünk, ha elég türelmünk van bevárni a perczet, mikor a vad megáll, mit a lassan és ovatosan haladó zerge gyakran — rendesen minden pár ugrás után tesz s gyorsan csak akkor szokott ha-

*) Gallybak (Laubbock) alatt különösen erős czápot értünk, melly az üzekedés idejét kivéve többnyire elszigetleten lenn a fás gallya s vidéken tartózkodik s nevét is innen veszi.

ladni, ha kutya vagy hajtó közlelről zaklatja, de ekkor a lövés reá nehéz és bizonytalan.

Sok fiatal lövész nem tudja bevárni a zergét, félvén hogy az ovatosan közelgő vad fedezetlen álláspontján megpillantja őt s tova riad. Ettől azonban nem kell tartani, mert a zergének többnyire szaglási érzéke árulja el a lövész jelenlétét s ezt — ha csak valamely kirívó öltönye nincs, nem látja vagy nem ismeri meg. A lövész háta mindig a sziklának legyen vetve, hogy a test mozdulatai eképp ne tünjenek fel, miután a sziklák vonaláról merőben kiálló test körrajzát a havasok könnyű tiszta legében emberi szem is — annál inkább a zergéé roppant távolságról kiveheti, míg a szirt tövében lévő tárgy árnyalata a szikláéval inkább összeolvad.

Fontosabb mint sem hinnők annak tudása, melyly oldalról várható a legtöbb zerge, mert a lövésznek ezen irány felé fordulva kell ülnie — s az e szabály ellen vétő annak van kitéve, hogy az utolsó perczben a zergék láttára nem mervén többé mozdulni (mi nem is tanácsos), igen kényelmetlen helyzetből kellend lönie, mi lövése sikerét rendkívül kockáztatja, vagy hogy — hibáját helyrehozni akarván, ezt még nagyobb tetézzé s legkisebb mozdulatával az egész zergefalkát visszariassza.

Megsebesített zergére tanácsos mindaddig löni, míg csak életjelt ad, mert a vad élete szívós s illy sebesültet keresni nagyon bajos, megtalálni ritkán sikerül.

Elfoglalván állását a lövész, habár a hajtás megkezdésére kitűzött óra el is múlt volna már — bátran engedhet magának időt, kényelmesen megpihenhet, reggelizhet, rágyújthat s ne is feszitse meg zergekereső figyelmét, mert az öt órán át tartó nagy hajtásban az első három alatt zerge ritkán látható. Minthogy azonban néha még is megtörténik, hogy egy-egy kedélyesen sétáló zerge úrfi egészen esetleg a gyilkos fegyver löközélébe jő: jó lesz még is a kényelemnek egész a gunyasztásig terjedő élvezetéről lemondani, vagy — ha a fáradalmas felmenet után szemhéjaink ellenállhatlan lecsúskodását előre érzénők, meghagyni a hordárnak vagy puskafogónak, hogy felmerülhető illyetén esetre költsön fel.

Gyakran történt már, hogy egyes zergék sőt egész falkák a hajtók közt törtek vissza. Ez többnyire a hajtók hibája, minélfogva ezek nem lehetnek eléggé ovatosak. Feladatuk kövek lesodrásával s pisztolylövésekkel zavarni előre a vadat; puska — kivált nehéz járatú helyeken,

a hajtóknak csak akadályul szolgál. Völgyekbe vagy árkokba soha se bocsátkozzanak a hajtók, mielőtt meg nem győződtek arról, hogy vagy nincs bennök zerge, vagy ha van, ez előre nyomul, mit az árok felső partjáról imént leirt modorú zaj eléidézésével eszközölnek. E rendszabály elmulasztása s a gyors beereszkedés könnyen azt vonhatja maga után, hogy a fenyves sűrűségekben rejlő zergék — kivált erdős hajtásokban mind visszatörnek.

A hegygerinczen felállított elűzők korán ne mutatkozzanak s idő előtt nagy zajt ne üssenek, mert ezzel a felsőbb lövészek állásait rontják s a megriasztott zergefalka a völgynek rohan le, hol kimenekül a hajtásból. Ellenkezőkép későn se mutatkozzanak, mert ezen esetben megtörténhetik, hogy a zergék az elűző minden lármája és ijesztgetése daczára áttörnek a roszúl védett ösvényen.

Délfelé mindinkább összébb szorúlnak a zergecsapatok, előfutóik jelentkeznek s haladnak a lövészsor felé, mit sem gyanítva még a lövészek jelenlétéről, kik elvégre a siker perczét közelegni látják. Megkezdődik ekkor a fegyverek durrogása, melly a bérczek viszhangjától tiszszerezve, távoli csata ágyúzására emlékeztet. Egy illy alkalommal nyolcz lövész közt eloszló 125 lövést számoltam meg.

Fél kettőkor vége szokott lenni az első hajtásnak. A felérkezett hajtóknak ekkor kijelöljük az elejtett darabokat, megmutatjuk a megsebzettek vérnymait, hogy ezek után felkereshetők legyenek. S ezzel holminkat összeszedve átköltözünk a másik — már elébb kijelölt álláspontra, várva a második hajtás kezdetét, melly az idő szűke miatt az elsőnél rövidebb szokott lenni, három óránál ritkán tart tovább, mindamelllett gyakran jó eredményű.

Utóbbi vadászatom alkalmával illyes második hajtásban négy zergét lőttem, bár olly sűrű volt a köd, hogy a felhők meg-megszakadó kárpitján át csak egyes félpercznyi közökben maradt időm a célózásra.

Hat óra tájban be van végezve az egész vadászat. Lesiet mindenki szomszédjához megtudni, hogy ez mennyit lőtt s ekép állásról állásra haladva érkezőnk a völgybe, hol az elejtett zergék egy helyre összegyűjtve — a lövész fáradalmainak jutalmául festői csoportozatban hevernek. E helyen igen czélszerű módját láttam a zergék továbbvitelének. E célra készült vadászszijakba t. i. ollyformán helyezik el a zergét, hogy ennek összeérő négy lába a vadászok vállára jó s olly kevéssé alkalmat-

lan, hogy kezeik szabad mozgását meghagyja, mi nélkül öt láb hosszú vadászbotjukat nem használhatnák, a nélkül pedig a zergevadász haladása a három lábon járó lóhoz hasonló.

A vadászat ideje augusztus és szeptember hóra esik. Előbb a gidók gyakran még nagyon gyöngék, elmaradnak az anyazergétől s ezek czápoknak vagy meddőknek nézetvén, lövést kaphatnak — s ilyenkor vele együtt az elmaradt gidó is elvesz. Későbbi vadászidők szintén nem helyeselhetők, a nap rövidege s a gyakori ködök miatt.

A hajtók, elűzők és lövészek mikénti felállítását az ide mellékelte ábra bővebben felderíti.

Egy agarász élete.

(Folytatás.)

Szabad legyen azonban ifju agarász barátimnak tanácsolni, hogy „kútágasra“ ne végezzenek ki agarat. Jelen napjaiban bizony én sem igen tenném azt; de akkor elevenen érezvén a sebet, mit agaraim rajtam roszaságukkal ejtének, a nyert tanácsot követve, a legnagyobbiknak istrángot huzattam a nyakára, ezt a kütgém hátulsó végére, hol a súlyfa áll, felkötvén, a vedret a kútba bocsátók. A szegény hosszú kutya ugyancsak járta fenn a magasban a rókatánczot, míg egyszerre olly valami történt rajta, hogy új kútat kellett csináltatnom.

Kivégzett agaraim átka azonban nem sokára utólért. Bűnbánólag sajnáltam a jó agarakat és tisztán irigység kifolyásának tartám tapasztalt agarász bátyám tanácsát.

Pár héttel a nagy agárvéregzés után ugyanis Biharba mentem, hol fekete s egyenes földön agarásztam. Négy-öt nyúl volt mindennapi kimenetelem eredménye. Alig menekülhetett meg egy is. De hogy is ne, mikor e vidéken a nyúlnak alig van menhelye! (positio). Na, most már jók agaraim, — mondám, — most már ki vannak köszörülve. Alig vártam, hogy haza mehessenek, hogy a sok elszaladt nyúlon boszút álljak.

A várva várt alkalom megérkezett. Haza érvén Szabolcs szélfuvásos szirtjei közé, nagy reményekkel, jó kedvvel s büszkén ugrattam föl az első veres nyulat. A Feeske 3—400 ölre vágott rajta egyet — de mi a manó? nem éri — nem éri — a nyúl elmegy egy szöllőbe.

Hármat kergettettem, mind a három elment.

Na, most voltam még csak zavarban! Biharban, a fekete földön alig szabadult meg a nyúl agaraim elől, és itt — be sem érik!!

Levertségemet egy kiugrott róka villanyozta fel; az agarak csakhamar rajta

voltak és nem sok küzdés s agárvisítás után a róka ki lön terítve. Lovászom alig várta, hogy felköthesse a megölt rókát a nyeregbe. Fel is lön az kötve, úgy mint a nyulat szokták, két hátulsó lábánál fogva.

Elindulván, lovászom lova csakhamar megkapja lovasát. „Bizony jó ló ez a Pajtás, millyen jó kedve van!” — mond a lovász. A Pajtás azonban jó kedvében nagyokat rüg — ugrik — végre ragadja is lovasát. Én nem tudván mi történt, szintén oldalba ütém lovamat és „fogd meg! fogd meg!” kiáltással utána mentem. De nem ért a Pajtásnak a szép szó, se a tartás semmit. A rügások nagyobbak, sűrűbbek kezdtek lenni. Már magam is nyargaltam, hogy megfogjam a Pajtást, midőn mellé érven, látom, hogy a róka a Pajtás vékonyát takarosán átharapta. Ezt látva, nevetemben csaknem ledőltem a nyeregből. Lovászom a Pajtást mérsékelni nem tudván, a ló addig rügött, míg lovasától meg nem szabadult és miután ez csakhamar be is következett, még ekkor kezdődött csak az igazi rügás-multság! Végre leszakadt a lekötő; a nyereg a ló hátulsó lábaira tekerődött s egy percz alatt az egész készület a levegőbe repült, a róka pedig e rügás után leszabadulván a nyeregről s érezvén, hogy a szij elszakadtával hátulsó lábai szabadok, kiereszté állkapczáját és talpra esvén, úgy folytatá futását, mintha semmi se történt volna.

„Hajrá te!” — kiálték, de mivel a megrémült Pajtás előttem nyargalt, minden agár az ő irányát követé és a róka szépen egy rétbé menekült.

E lóra később nem voltunk képesek többé rókát felkötni. A róka szabályos felkötése — miután orrát karikás nyéllal, vagy a mi tanácsosabb kengyelvással összetörtük — mint később megtanítanak, nyakán történik.

És agaraim naponként szalasztották a nyulakat. Képzeltető tehát, milly habozásban s bizonytalanságban voltam jóságuk iránt. Ha Bihar jutott eszembe, jók voltak; ha a mindennapi szalasztáson boszankodtam, roszaknak kelle tartanom agaraimat.

Beköszöntött a tavasz. Még akkor szabad volt tavaszon át is agarászni és -- furesza! mégis több nyúl volt, mint jelen korlátolt napjainkban! . . . Mennyi hasas, fias nyúl lett agaraim áldozatává, azt nehéz volna elősorolni; de annál kevésbbé fogattam kan-nyulat, mert ez elment, valamint az olly anya-nyúl is, mellyben a fiak még nagyon kicsinyek lehetének.

Ez évben alakult Bihar és Szabolcs közt az ugynevezett „Hortobágy-melléki agarász-egylet.” Feszülten vártam az első díjas agarászat határidejét; annyival inkább, mert egy magam nevelte kölyök agaram ősz felé igen jól futott; jól, — mert régi agaraim mellett mindig elhajtott, kivált derekától végeig a hajtás tisztán az övé volt.

Végre elérkezett a határnap. Én nem akarván bakot löni, agarat nem vittem, csak magam mentem el; magam mentem tanulni, látni s okólni.

Boldog Isten! Milly ellentétben áll az akkori agarászmegjelenés a mostanival!

Akkor a nagyszámú tagok mind lóháton jelentek meg, most tiz-tizenöt agártulajdonos kocsin ül; — akkor magyar kalap fedte a főt, most magas kürtők abroncsolják azt, zsinórral egymáshoz kötözve, hogy valamelyik el ne vesszen; — akkor magyar volt lovas, paripa, agár, most . . . na de lássuk az agarászatot.

Az első díjas agarászat sz. Mihály nap után a hortobágyi gyepre volt kitzúve. Kátay koreszmáros uram fogadta s látta el a nagyszámú vendégeket. Az idő szép fényes őszi nap. A fogadó előtt hemzsegett az úri nép, kiket oldalról botjukra támaszkodva bámultak a puszták vad s szabad fiai. Minden perczen újabb s választékosabb kis lovascsapatok érkeztek minden oldalról. De im, ki közeledik amott? Ki az, kinek felismertére az egész társaság zajong, örül?

Kis fejét magyar süveg fedi, piros arczára sötét árnyékot vet kis — de kipedrett bajusza, magyar dolmány s májbőr esizmába huzott nadrág egészíti ki öltözetét; nem feledve, hogy esizmáira durva hétéágú sarkantyú van felkötve. Balkezében fekete mogyorószárú cseréppipáját tartja, jobbjaól pedig rövid kopott karikás lóg alá. Lova kos-orrú barna pejkanca, saját nevelése, insurrectionalis rezes kantárral; a kötőfékszár a magyar nyereg kápájához kötve, mellynek bokrai a sabrákon lógnak; a ló farka, bár poros és szép az idő, de minthogy elmúlt sz. Mihály napja — felkötve. E feltűnő férfiú, a mint a csárdakút irányába érkezett, lovát megeresztve mint villám termett a társaság közepette — s nem szállott le lováról, hanem üdvözölve a jöttének annyira megörült társaságot, egy óránál tovább agarászott a nyeregben; — agarászott pedig szavakkal úgy, hogy most tettel is alig közelítik meg azt.

E férfiú Langvius volt és lova a liberális kanca.

A telivér feltétlen pártolója hamar más véleményre tér vala, ha a liberális kanczát ismeri. Hogy pedig megismerjük e lovat, tudnunk kell Langvius agarász modorát s vadászterét; akkor aztán hasonlitsuk össze e régi magyar fajlovat a mostani telivér s félvér lovakkal.

Langvius rendszeren távol kénytelen agarászni. A vadásztér lakásától 1—1½ órányira kezdődik. Kertje alját a Berettyó vize mossa. A megindulás tehát azon kezdődik, hogy legelőbb is hol térdig, hol hasig, hol esipőig e vizen hajt át és a mint a partra ér, megsarkantyúzza lovát s hol ügetve, hol száguldva meg sem áll, míg a térhelyre nem ér. Itt aztán elkezd az agarászatot, beszélve s mindig jó kedvvel. Ha 15—20 perczig nem ugrik nyúl, pipáját veszi elő, azt jobb kezében töltésre készen tartja, míg baljában a kantárszárát s nyitott zacskót fogja. És így láthatnád őt minden nap, nem töltve meg pipáját addig, míg nyúl nem ugrik. De ha felkelt a nyúl, igyekezzél ám aztán előnyt nyerni te angol vér; mert hidd el, hogy a liberális kanca 9 nap egymásután s minden nap 8, 10, 12 nyulat hajtva, de legelőbb is menve, minden nyulon érvényre hozza a magyar eredeti faj becsét.

Ha pedig az agarak már leállottak s farkukat felcsapták: Langvius ismét, hol ügetve, hol száguldva haza felé tart, átúsztatja az ős folyót s a liberális kanczának semmi baja. Tudnunk kell pedig, hogy e ló nyomtatott is, hámban is járt; de ha a nyeret reá tették, habár vemhes volt is, nem létezett ló, melly vele mérkőzhetett volna.

De lépjük át a hortobágyi koresma küszöbét, térjünk be a tágas szobába, hisz én tanulni, okólni jöttem ide. Fiatalságból s meglett férfiaktól állott a nagyszámú társaság. Mindenütt s mindenki agarászott. Itt voltak, egy egyént kivéve, mindazon

jeles férfiak, kiket a „Vasárnapi Ujság“ oly hiven megénekelt, azzal a különbséggel, hogy akkor 18 évvel fiatalabb vér folyt mindenki ereiben.

És én, ha nem tátott szájjal is, de éber figyelemmel kísértem minden kiejtett szót.

Az agár- s nyúlharez éjfélutánig tartott. Én Langvius felesküdt tanítványává lettem, mert csakhamar észrevettem, hogy mind jó agarokban, mind agárper s ely dolgában az appellatorium forum — ő.

Következnék most a díjfutás leírása, de elhagyom azt (mert Langviusként „a N. S. tarka szuka agara oly-agár, melly jó nyulat soha sem ért még be, de díjfutásra főleg őszi időben sebes agár kellvén, neki kellett a díjat elnyernie“) — s miután előre bocsátom, hogy minden futást a legfeszültebb figyelemmel kísértem és a kimondott ítéleteket emlékembe feljegyeztem, röviden elmondom, mit tanultam. Ne várjatok sokat tisztelt kezdő agarász czimborák; kevés lesz az szavakban, mit mondok; — lassan mennek messzire, hiszen egy első leczkén nem is érthetjük meg az ígét. Ime tehát:

„Dijas agarászatra, ősszel, hol rosz nyulak vannak, csak jó sebes agarat vigyél.“

És: „Csak az a jó agár, melly minden időben, minden téren az első nyulat vagy megfogja, vagy beszámol vele.“

Ha azt mondanám, hogy — mint tapasztalatlan ujongez e két pontnál többet nem tanulhattam, — senki se ninné el. Hagyjuk ezt azonban későbbre. Most csak annyit mondok még, hogy haza érvén, agaraim közül csak egy futó kezdő kölyök s két vén maradt életben.

Más színben kezdtem látni az agár s nyúl futását; nem elégedtem meg, hogy kölyök agaram 3—4 nyulat fogjon, hanem latra kezdém tenni az is, minő nyulak voltak azok? hány öl volt a hajtás? — És ha kölyök agaram az első nyulat elszalasztá, megfordultam s haza mentem; hiszen meg van írva, hogy csak az a jó agár, melly első nyulát elfogja.

Agaram futására figyelmes levén, csakhamar észrevettem, hogy az győzős, mert a másik két agaram rendesen kétszer háromszor is megvágta elébb a nyulat, mint a kölyök, — de azután egyik sem juthatott többé fordításhoz.

Valahányszor nyúl ugrott, mindannyiszor emlékembe idéztem a Langviustól hallott szabályokat; mindannyiszor összehasonlítám a nyúllal az agár futási erejét; gyakoroltam a szemmértéket. Hány nyúlugrásnál löktem le kalapomat, hogy hajtás után visszamenvén, meglépjem a nyúlfekvéstőlí tért s meggyőződjem, vajjon jól számítottam-e szemre? Hányszor vettem fel a határ térképét s mértem czirkalommal az egész hajtást!

Ez évben még két díjas agarászat volt a téli hónapokban; az egyik Debreczenben, a másik B.-Ujvároson. Ott voltam mindegyikén.

Oh be furesa volt már ezen utolsó agarászat az elsőhöz képest! Nem is esoda. Az első agarászaton tapasztalatlan volt még minden ember; ott meg voltak elégedve azzal, mit az agárról láttak. De itt? Hohó! itt már más nótát fújtak.

A Hortobágyon minden agártulajdonos önmaga képviselője volt;

maga szólott agara mellett, ha szólani kellett. Itt már nem így jártuk a tánczot! Mint két ellenséges tábor, legénységgel, erővel, katonákkal jelent meg itt majd minden agártulajdonos. A szerepek ki valának osztva. Maga a vezér ritkán szólott agara mellett, de bezzeg szólt eleget a 3—4 katona: Veszve volt az, ki maga volt, mert ezt legjobban nevette a győztes Danton.

Hát én mit tanultam e két rendbeli agarászon? kérdik tőlem. Sokat, igen sokat; és komoly oldaláról tekintve a dolgot, még is keveset. Na de elmondom mind azt az igen sokat, mind a keveset.

Láttam két jó szemmel megáldott embert, ki világos nappal — a földön még vékony hó is volt — az agarat 2—300 lépésről nyúlnak nézte; láttam mást, ki a fekete agarat sárgának, a tarkát pedig fehérnek vélte; láttam agarászokat, kik a 30—40 lépésnyire kelt nyulat 150-re látták kelni és megfordítva; másokat, kik a nyúl hajlását a tőle 20 lépésnyire levő agár fordításának mondták lenni; hallottam, a mint az agár vágását nyúlhajlásnak nevezték és a 3—4-szeri fordítást 25-szörinek állították. Láttam, hogy ismert sebes agár futásánál mint húzódtak kifelé a vonalon az ellenfél szárnyas katonái, hogy — ezen győzős mellett minél messzebb keljen a nyúl ama sebes agárnak; vagy mint hagyja el fektében ilyenkor a nyulat és mint ugratja ki azt, midőn az agár már 200 lépésnyire van. Láttam, hogy a gyepvezér milly ügyesen tud jobbra vagy balra, jó vagy rossz nyulas térre átmenni; láttam, hogy itt sem éri az agár a nyulat, jaj — s igaz, láttam szép Schlafröckben rossz agarat is.

A t. olvasó láthatja, hogy midőn ezen épületes dolgokat már akkor is fel tudtam fogni és hamarjában el sem felejtteni: már felavatott agarász vált belőlem; a minthogy magam is praxisba kezdém venni még ez agarászon e magasztos teoriát — s mint emlékszem, meglehetősen sikerrel.

Kevés volt azonban az, mit az agarászat valódiságára, belbecsére nézve tanultam, de ezen kevés nagyon sokra vált. Meggyőződtem ugyanis arról, hogy az érés, vágás, fordítás, felmenés és elhajítás közt igen nagy, roppant nagy különbség van! De erről még most idő előtti volna beszélnem; szerezzünk még néhány éven át bővebb tapasztalásokat és szóljunk erről később.

Most pedig átesvén e három rendbeli academián, lássuk, tudtam-e a látottakat és hallottakat az életben alkalmazni is?

Bizon tudtuk azt ott, a hol a szükség és a magistratus parancsolta. Hja! mire nem képes a fiatal vér és a szenvedély! Szavamra s komolyan mondom azonban, hogy e zinezárkodáshoz csakis akkor folyamodtam, midőn ellenfelem esett azon bűnbe, hogy nem akart látni; csak akkor tettem illyest, ha megveretését a leggyöngédebben sem akarta elismerni. Oh ilyenkor aztán nem nyugodtam addig, míg segédeszközökkel nixen nem hagytam. Ennek meg kellett lenni s úgy is lön!

Egy tavaszon B. L. barátom Erdélyből jött hozzám agarászni két nagy zsákhajú agárral. Agarait mennyire földre dicsérve múlt el az est. Reggel lóra ültünk s mentünk. Öt nyulat fogattunk. Agaram úgy állott az övéihez, mint a hárompróbás arany az egypróbáshoz. De ki birt volna Erdély e hős leventéjével? Hiába volt minden; ő az én fekete agaramat mindig az ő veresének nézte. „Na megállj, —

mondám — holnap csak két agarat viszünk ki és meg fogod látni, hogy a Forgó fordítani sem fog.“ — Úgy is lőn. Ámde itt egy kis ártatlanságot regélek el, melyből kiderülend, hogy miért lőn úgy. — Gábor lovászom ugyanis hajnalban jól tartá a Forgót a meleg eselédkenyérből amugy becsületesen s igaz magyar vendégszeretettel. Kiérvén ezután a tethelyre, forgott ám az én Forgóm, de nem nyúl — hanem viz után. Képzeltető tehát, hogy a szegény Forgónak majd kipukkadt a hasa, mit a lány kenyér és viz ugyancsak elősegítettek. Leverve és megsemmisítve tért haza az én jólelkű pajtásom; én pedig még most is nevetem az eseményt.

Kevés idő múlva Sz. S. agarász ismerősöm látogatott meg hallatlan rossz agarával; de minthogy minden nyulat az ő agara kapott el, nem birtam elhithetni vele, hogy az én agaram épen ezért jobb mint az övé. A terv másnapra készen volt.

Hajnalban ugyanis két darab megszírozott szappant adtunk a Szellőnek. Már kifelé menőben észrehevém, hogy a szappan operál. De hát még, mikor az első nyúl után megittattuk az agarakat s így a Szellőt is — na ekkor kezdődött még a cifra dolog... Bizony a nyeregben hoztuk haza szegényt. Megtudván ezt később az öreg úr, majdhogy meg nem lőtt.

D. F. szomszédom s fiatal czimborám lompos szőrű Dongó agarának az volt a szokása, hogy mindig 100 – 150 lépésnyire járt a ló előtt, és ha nyúl ugrott, — nem igen lévén képes azt beérni — úgy k i t a s z i t o t t a, hogy meglehetősen agaraim roppant erőfeszítéssel lehettek csak képesek — Dongó uramat elébb behúzza beérni. A szép szó, hogy a Dongót pórázon kengyelvason vigye, nem használt. Ez boszantott. Itt tenni kellett valamit.

A Dongó két hátulsó rojtos szőrű horgas inára fekete ugynevezett pertlit kötöttem. Kiérvén az agarásztérre, nem járt ám most elől a Dongó, nem biz az, hanem még 10 – 20 lépéssel hátrább a ló mögött. Képzeltető, hogy a nyúl ugrásánál milly tánczmesteres lépésekkel szaladt — leghátul.

Ugyancsak szomszédomban lakó N. N. barátom — nem írom ki a nevét, mert újra meg talál reám haragudni — gyakran megtisztelt látogatásával az agarász-időszakban. Nem is versenyzett ő két ordas agarával, hanem bezzeg versengett velők a háziasszony s a szakácsnő. Ha a konyhában forrott a marhahus, kikapta azt a Ráró a fazékból, nem sokat törődve a meleggel, és mire utólérték, tűz- s melegség ellen biztosított toroka már lenyelte a húst; megtörtént többször, hogy a félig sült kenyeret a forró kemenczéből lopta ki. E két szerencsétlen agár otthon a háziasszony [inye s kedve ellen lévén — bizon csak levegővel élt; pedig megsughatom titokban, hogy a házinő még is szerette ám a nyúlpecsenyét. E szerint férje, az én jó czimborám, felettébb lovagias lévén neje irányában, bizon csak lopva adhatott néha valamit a két hosszú kutyának. De meg is látszott e takarékos tartás szegényeken. Meglátszott, mondom, mert fejkön, hátukon alig volt annyi szőr, mennyin egy kétgarasos elférhetett volna; majd mind le volt az forrázva, úgy hogy ha a két denevér agarat felülről nézte az ember, megesküdött volna, hogy azok afrikai szőretlen agarak. Ha azon időben Pesten kiállítás van, kétségtelenül e két szerencsétlen nyerte volna el az első díjt a mesterséges — koplalásban.

Midőn tehát a levegővel élő két állat hozzám jött, nőmnek első gondja volt

öket rántott levessel jól tartani, hogy a konyha biztosságban lehessen előlük. De többször biz az is megtörtént, hogy én magam tartottam őket jól egy új módi étellel, mit ide is feljegyzek; miért is hagynám ki agarász életemből? Tíz tizenkét icceze meleg vizet töltöttem t. i. egy dézsába, ebbe maroknyi juhtúrót löktem és készen volt a jó ebéd. — A két kiéhezett állat, érezvén a párolgó túró szagát, neki rohant a dézsának, óriási étvágygyal kezdvén az evéshez. De ez nem ment olly könnyen, mint gondolák. A túró, mit elnyelni óhajtának, a víz színén úszott, de tovább is úszott az, mihelyt nyelvükkel érinték, és így szegények csak tiszta meleg vízzel lakmároztak. De jó s minden zúgolódás nélküli két jöszág volt, mert szilárd kitartással végre mégis oda jutottak, hogy miután a dézsa vizet fenékgig felhabzsolták, lenyelhették végre az oda ült néhány darab turót is.

E jó ebéd után kihívtam czimborámat és megmutattam neki, milly jól vannak tartva agarai.

„Ugyan minek adatsz nekik annyi rántást, hisz majd kipukkadnak,“ mondá.

„Hja pajtás — felelém — ebet uráért.“

A leggyöngédebb erővesztése az ellenfélnek azonban az, ha az agárnak reggeliül néhány darab jóféle páczolt sós sódart adnak; erre roppant szomjat kap és 2 – 3 icceze vízzel terheli szükségtelenül életsúlyát.

A főnebbi mesterfogásokat, mint mondám, csak ott tevém, hol józan észszel boldogulni nem lehetett. Jelenleg bizon már nem tenném, hanem akkor még megjárta; a magyar ugy is azt tartja: „Fiatalság, bolondság!“ — Annyi azonban mellettem szól, hogy senki agarát meg nem rontottam, meg nem öltem, mint egy valaki Zemplénben, ki Gulácsy Jancsárját Gábor nevü inasa által kékkövel ölette meg; bár hasztalan volt ezen eljárása, mert a Kigyó ellenében a díjat azért mégis Gulácsy Pompása nyerte el.

Ez okból az én agaramat, főleg díjas futásoknál, senki sem látta. Lakat vagy zár alatt volt az mindig és az etetést szemem előtt tétettem.

És most bucsút veszek ifjuságom szülte pajzán csinajaimtól. Lépünk át a férfikorba és vizsgáljuk, valjon ugy látjuk-e futni a nyulat most is, mint hajdan? Valjon olyanok-e most is az agarak, mint régen voltak és ugy ítélnek-e jelenleg is az agar fölött, mint ezelőtt 14—16 évvel.

(Folytatjuk.)

Vadász és lövész.*)

Többször kérdeztetvén egyes-, legközelebb pedig egy egész sporttársaság által, miért különböztetem meg a vadászt a lövésztől s mi különbség létezik e két ugyan-

*) A vadász és a lövész szavak jelentőségének megkülönböztetése végett egy más czikk is érkezett a szerkesztőséghez. Ennek írója azt hozza indítványba, hogy a vadászat (az angol „hunting“ példájára) kizárólag azon modorra alkalmazandó, melly nem lőfegyverrel, hanem kifárasztással, zaklatással s elfogással ejti meg a vadat; míg a lövészet (mi ismét az angol „shooting“-ot fejezné ki) a lőfegyverrel gyakorolt vadejtési módnak volna műszava. — Minthogy azonban a vadászat szó tág értelme a lovas vadászatot, agarászatot, s a lövadászatok min-

egy foglalkozású egyéniség közt? röviden válaszolám: „az, mi a festő és a mázóló közt.“ E válaszom bonczkés alá vonatván, heves vitát idézett elő, melyben a vadászat egyik vagy másik nemét részrehajlóan fitymálták; némellyek nézete szerint, ha lóra ül valaki — kész a lovas vadász, a többi a kutyák dolga; másik pedig a puskás vadászt, ki a mezőkön egy nyulat vagy foglyot ellő, állíták kész vadásznak. Az illy egyoldalú s felületes vitának azon ígérettemmel veték véget, hogy a kérdéses egyéniségek körrajzát, párvonalt húzva köztük, a „Vadász- és Versenylap“-ban bocsátom higgadtabb bírálat alá.

A valódi vadászszal szenvedélye születik; mert az, ki unalomból vetve puskát vállára, vagy orvosa tanácsából az aranyér elűzéséül járja be vizslájával a határt s kopóival a hegyeket — vagy az, ki vig czimborákkal vadásztanyákon kulaesot üritni jelen meg: az még nem is lövész, mint nem katona a szinpad papir várát védő hősfiguráns (magyar nevüket nem tudom, a német műszó „kolofoni“-nak nevezi.) Ki az év bármely szakában akár hajlamból, akár vadásztáskája megtöltése kedvéért, mindent mi fut vagy repül egyre zavar és irt — az lövész: a valódi vadász, bár szintén zaklatja őt szenvedélye annak tápot egész éven át nyújtani, mindig szem előtt tartja a pázás, szaporodás és tenyészés idejét s csak az évszak engedte vadászatokat űzi, azt is csupán oly mértékben, hogy irtássá ne fajúljon — ezt egyedül a kártékonyokra terjesztvén ki.

A valódi vadásznak fegyvere teste kiegészítő része lévén, azt úgy ismeri mint akár jobb vagy balkezét, tudja annak vésszóró horderejét s azért ovatos, mi folytonos gyakorlata által természetévé válik, melly ovatosságát nem egyedül saját, de vadásztársai irányában sem téveszti szem elől s ezeket mindazon kényelmetlen rosztól, mellyeket figyelmetlen fegyvertartás, handabandázás, a vadászorron keresztül surrannás s a vadra jókori czélzásból eredő nyugtalanítás okoz — megkiméli: míg a lövész minden elővigyázatról feledkezve felvont fegyverével jár-kel közöttük s ezt leeresztve vállán saját kényelmére hordja, hol egyik, hol másik szomszédjának tartja esővét s arra nem is gondol, milly könnyen történhetik szerencsétlenség; s legtöbb esetben a figyelmeztető elmondhatja, hogy: szólj igazat, betörök a fejed.

A fő- és nemes vadnak háborítlan csend szükséges, hogy állandó tanyát üssön s lassú szaporodása előre menjen, mi csak jó rendben tartott erdőkben történhetik; azért a vadászatnak ikertestvére az erdészet. Fájdalom erre honunkban igen kevés gond fordított, ezért erdőgazdag országunkban alig lelmi szép erdőségeket — csak pusztított és irtott területük foglal mértföldeket. Ha kivételesen egy-egy szép erdőre

den nemét egyiránt magában foglalja, a főnebbi megkülönböztetésnek — vagy is inkább annak, hogy ez általánosan elfogadottá váljék, legcsekélyebb sikert sem ígérhetünk; valamint a Z. I. úr jeles cikkében felállított különbség műszavaiban sem nyugodhatunk meg. Szerintünk ugyan is a *h u n t* = lovas vadászat; a *W a i d v e r k* = lövadászat; a *W a i d m a n n* = lövadász, ki t. i. szabályszerűleg űzi a lövadászatot, megkülönböztetésül a vasárnapi, rendetlen, mohó puskásoktól, kiket a magyar *p e c s e n y e v a d á s z o k n a k* vagy *k o c z a p u s k á s o k n a k* neve. Ez utóbiakat kívánta Z. I. úr érteni a lövész alatt, mely kifejezés azonban egyenesen a német *S c h ü t z*-nek felel meg s jól lövőt jelent, ki alkalmasszerű szabályszerű lövadász is lehet, a mint hogy hajtóvadászatokon az úrvadászokat lövészeknek is nevezik megkülönböztetésül a hajtóktól, erdészektől sat. A következő cikk lövész kifejezése tehát mindenütt pecsényevadászt vagy koczapuskást jelent. Szerk.

bukkanunk, annak birtokosa vagy legalább felügyelője bizonyosan vadász, kinek gondos felügyelete tartja távol a vandal fejszékét: a lövész mind ezzel mit sem gondol — sőt jobb szereti a vágásokat és csepléket, mint a nyúl, róka és szalonka tartózkodási helyeit.

A vadász természetbaráttá válik s annak tanából több kevesebb ismeretet szerez magának. A vadászt a siker vágya az elejteni ohajtott vadak szokásainak és életmódjának kipuhatólására ösztönzi; a különböző vadászatok változatai, célja elérése végett, gyakran mozdulatlan türelemmel egy helyhez bilincselik őt, hol majd állat, fa, virág, fű, kő sat. vonja magára figyelmét, melly természeti tárgyak változatai vagy hasonlatai — s talán más időben fel sem tűnt különbségei érdekét ébresztnek benne, míg később az anyatermészet milliő alakú szüleményei kíváncsiságát és csudálatát felfokozván, jártasabbakkal értekeznek, iratokból s könyvekből tanulmányoz, képezi magát s a vadász szenvedélyét a természetbarát kutatásaival egyesítve — járja be a természet templomát. A lövész ismerete a mindennapi nevezéssel sohasem emelkedik felül.

A belső ösztöntől hivatott vadász saját oltárát bálványozza ugyan, de más szenvedélyét is tiszteletben tartja — s nem iparkodik azt neveltség tárgyává tenni. A lövész mindent mit nem ő tesz vagy hasztalan idő-vesztegetésnek vagy pedantizmusnak tart; szerinte jól löni egyedüli feladata a vadásznak, a vadszaporodás a vad dolga, ki nem lövi ha alkalma van: balga idealista „ha én nem lövöm, meglovi más“ szavajárása.

A vadász ismeri a vad becsét, tudja mi ritka a vak szerenese, mi fáradhatlan kitűrést, tanulmányozott rendszert igényel a magas vadászat sikeres vitele s egy szép vad ejtése, — és mennyi vadászskéjt nyújt már annak látása is, vagy az öntudat: „ez vadásztéremen tanyáz.“ A lövész csak siker után ítél, ő zergevadászaton is (ha rá száná fejét) annyi lövést akarna tenni, mint körvadászaton nyúlra, hogy az meglegedését nyerje, s ha az első szarvaslesen tizenkétvéges nem jön lövésre, meg nem foghatja mint lehet illy unalmasan az időt vesztegetni, míg ez idő alatt két farka fogoly is kilőhető, ha pedig biztos lőtávolon kívül pillantja is meg a legszebb vadat, bizonyosan rá fog füstölni, hogy az ekép megriasztott fővad állást és váltót fog cserélni nem találás esetére — vagy sebzetten kártékonyak tápja lesz, vagy elnyomorodik; de neki erre semmi gondja, ő lőtt s a vadászatnak szerinte ez a célja.

A vadász társasvadászatokon a többiek élvezetét meg nem rontani iparkodik; míg a lövész csak magával gondol, pillantson meg egy neki lőtávolon kívül kullogó farkast, vagy bújkáló rókát, a mint ez rőszat nem gyanítva legszebben tart vadász szomszédja felé: — okvetlen rá durrant, bár ez által legtöbb esetben bizonyos haláltól mentette meg a ragadozó vadat, — de hiszen ő vadászni azért megy, hogy löjjön, nem pedig hogy szomszédjára ügyeljen.

A vadász minél szigorúbban őrzi saját vadászterét, annál nagyobb tiszteletben tartja a másét s azok határaitól mint semleges földtől illő távolban tartja magát: a lövész ellenben legjobb esetben a határszélek kikutatását tűzi ki fő feladatául — de ha szerét teheti, azokon túl is szívesen csempészkedik.

Az öltözetbeni felismerés melleseges, mert ennek az alsó vadászatnál kevés lényeges befolyása van s öltözkését kiki kényelme szerint választhatja meg; a fővadászatnál pedig, hol az öltözők czélszerűsége szükséges, a lövész ezzel mint unalmasan nem igen foglalkozik.

A vadász hibás lövését bevallja, történt legyen az vadászláz, hirtelenkedés vagy bár mi ok miatt, vagy ok nélkül s elismeri, hogy vannak napok, hol sok lövés megy a vad mellé; a lövész soha sem hibáz s ha a corpus delictit fel mutatni nem képes, ez okvetlen szörnyen összelődözve ment tova (nem gondolván meg, hogy ha már hibázni szégyen, akkor a vadat elcsúfítani vétek) a vadásztanyán pedig kifogyhatlan azon roppant számú vadból, mit ő mesés távolságokra lőtt, minőkre vadász csak kártékonyra emeli fegyverét.

A vadásznak kedvencz kedvtöltésében nem egyedül a dolog anyagi oldala nyújt élményt; az élő tájkép kelő vagy áldozó nappal, a kigyózdó patakok ezüst szalagai, a felhőkön tülemelkedő szirtek, a szirtek alatt elvonuló s csodás alakú felhőtömegek, a mint cikázó villámokat szórnak s a földrázkódtató dörgéseket a mogorva sziklafalak ezerszer viszhangozzák — a nagy természetnek e vad költészete kárpótlást ad a vadásznak fegyvere tétlenségéért; — sőt maguk a holt betűk, midőn egy b. Orczy Béla, Jules Gerard, Gerstäcker tollából folyva vadászélményeket ecsetelnek, magukkal ragadják a vadászt, oda bővölik őt — mintha szemtanú volna — a történet színhelyére, érzései összeolvadnak a leíró által átértettekkel, vele dobog kebele, a távolban megpillantott fővad közeledtére kétes remény s vadászláz lepi meg hevült izgatottságban — s az elejtett nemes vad felett közös a kétérzélem. A lövésznek mind ez terra incognita, mert ő — materialista. (Sőt néha talán épen Greissler. Szerk.)

Még sok ellentét összeállításával indokolhatnám a felhozott megkülönböztetést, de az eddigieket is elegendőknek hiszem adott szavam beváltására. Hogy pedig miért hirdetem ezen létező különbséget? ki főnebbi igénytelen soraimat figyelmére méltatta, látni fogja, hogy szerintem a vadász feladata szaporítani, teremteni, a lövészé pusztítani, irtani: — örömmel tapasztalván pedig, hogy most sokan lépnek a férfias és edző vadászpályára, ezen új bajtársakat akarom buzdítani, hogy vadászokká s ne lövészekké képezék magukat.

ZERDAHELYI INCZE.

Felhívás Retsky András úrhoz.

Gombáról hozzánk Nagy-Körörsre érkeztek kitárt baráti karokkal fogadtuk önt s örvendünk, hogy csekély társaságunkal szives volt ön kijönni jó nyúlnevelő s regényes fekvésű agarász helyünkre a nagyhirű Kocséri pusztára, megpróbálandók önnek mindenütt dicsőséget arató két veres agarát ott, hol a mi futóinknak is jó erejű homoki nyulakkal van dolguk, nem pedig holmi fekete földi bocskoros nyu-

lakkal. Én voltam az, kinek agara önnek Lárma nevű veres agarával szaladt. Először igaz, hogy R. A. úr agara nagy erővel futott, de mindamellert a nyulra nem haladt, mert a neki 30 ölre kelő nyulat nem bírta elérni, hanem az utána szinte 30 ölnyi távolságra eső agaramnak kellett azt dicsőséggel elérni s kétszeri elérésére sem jutott fordításba a vetélytárs, míg végtére csakugyan agaramnak áldozatja lón a szerencsétlen nyúl. Ezen esetet eléggé igazolja a künn volt társaság. Megemlítendő, hogy ön agara futásközben megszegyenlvén magát, hogy vetélytársa egyenes zsinórban diadallal elhajtott mellette, visszanézett s csaknem megállt, hogy segítséget szerezzen magának, de mind hasztalan, mert az erőnek engednie kellett s ezzel olly rosszaságot és tehetlenséget árult el, hogy ezért valódi agarász egyenest a kocséri erdő legmagasabb nyárfájára csapatta volna fel, hova mi a legrosszabb agarainkat szoktuk juttatni. — Illy eltérő nézetek közt jónak látom, hogy ezen két agar jószágát vagy rosszaságát próbáljuk meg egyszer s ezennel felhívom önt vagy onomhoz mért illő fogadásra, annyival is inkább, mert az én tapasztalásom szerint a másutt diadalt nyerő két veres agara nálunk a kocséri nyulaknak nem megölő, hanem csak kergető ellenségei, mi bennük valóban olly tulajdon, mellyet az állatkinzás elleni egylet hamarább méltatna jutalomra, mint valamelly agarásztársaság.

Végül megjegyezni kívánom, hogy bár életem 33-ik évét tapodom, de illy nemeslelkű kitűnő jellemű és szépmodorú agarász czimborát nem találtam; adja az ég, hogy még legalább sok ideig fogadhassam több körösi agarásztársammal önnek nagyon tisztelt személyét s élvezhessem e lovagias mulatságot illy nemes férfiuval. Jövendőre azonban jobb és vérengzőbb agarakkal hozza Isten baráti körünkbe. Isten önnel.

MISTÉTH ISTVÁN.

✎ K é r e l e m ✎

azon t. cz. urakhoz, kiknél pesti lovaregyleti részvényeseket vagy a nemzeti díjra új aláírásokat gyűjtő iverk vannak, hogy ezen iverket alólírotthoz mielőbb beküldeni méltóztassanak. Pest martius 19. 1859.

Bérczy Károly
lovaregyleti titkár.

A j á n l o z á s.

Egy — a tharandi erdésztanodában tanfolyamot végzett erdész, vadász és erdőmérnök, e minőségekben valamelly nagyobb uradalomban alkalmazást keres. Bővebben e lapok szerkesztőségénél értesülhetni.

Eladó lovak.

D'Arta g n a n, az 1857-ki pesti első császárdíj (1000 arany) nyertese; Sé. pej mén, ap. Sheet Anchor, any. Mamsell Kipp. — Bővebb értesítést e lapok szerkesztője ad.

Ordódy Pál úrnál Bagotán Komárom megyében :

Egy hat éves fek. arabvér kanca. Bővebben levél útján értesülhetni; ut. p. Ó-Gyalla.

F e l a t a h 8 éves sötétpej mén kis fejér csillaggal, 16 markos, ap. Melbourne, any. Minx, mellynek ap. Philosopher, Sir Charlestól, ez pedig Grand Inquisitortól.

E telivér 1856-ben hozatott ki Angliából. Jelenleg Csákon áll, gr. Batthyány pusztáján, Gyoma tiszta-vasúti állomástól 1 $\frac{1}{2}$ órányira.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos Pesten, Kerepesi uton 65. sz. a.

Meszlényi Lajos úrnál Daád pusztán Földvártól 3, Ozorától 1 $\frac{1}{2}$ órányira :

Két hámos ló : B á r s o n y, 5é. fek. k. 16 m. ap. Gambia, any. Zsigaszellő — és K e s e 6é. fek. herélt 15 $\frac{1}{2}$ m. ap. Victor, any. Tutti-Mári.

Két hámos ló : V i r g o n c z 6é. s. pej her. 15 $\frac{1}{4}$ m. ap. Royal George, any. Emilius — és M e g y e s 5é. s. pej her. 15 $\frac{1}{4}$ m. ap. Hercules, any. Felséges.

Négyes fogat : M á t k a 7é. söt. sárga herélt, 14 $\frac{3}{4}$ m. ap. Ertzel, any. Mátka. — K h á d i 5é. arany sárga k. 15 $\frac{1}{4}$ m. ap. Champion, any. Khádi. — S z e l l ő 6é. söt. sárga k. 15 $\frac{1}{4}$ m. ap. Champion, any. Szellő. — B u j á r 7é. v. sárga herélt 15 $\frac{1}{4}$ m. ap. Ertzel, any. Sletmer.

Hátas lovak : T ü z e s 6é. s. pej herélt 16 m. ap. Tummeldich, any. Programm. — V i l l á m 5é. s. pej k. 14 $\frac{3}{4}$ m. ap. Hercules, any. Felséges.

Bővebb értesülés a daádi felügyelőségénél nyerhető.

Lóverseny határnapok.

B é c s : május 15. 17.

P e s t : június 5., 7. és 9.

Nevezési zárnapok.

Mart. 31. — P e s t : Trial Stakes. — Gr. Kinsky díj. — Első és második Császárdíj. — Nemzeti díj. — Pesti díj. — Hack Stakes. — Károlyi Stakes. — Hazafi díj. — Asszonyosságok díja. — Handicap 1000 for. — Eszterházy díj. — Szechenyi díj. (L. V. és Vlap 1. sz.) — B é c s : 1-ső és 2-dik Császárdíj. — Megnyitó verseny. — Pályaostor. — Liechtenstein-díj. — Hölgybillikom. — Bécsi polgárdíj. — Handicap. — (L. V. és Vlap 4. sz.)

Május 1. — P e s t : Vadászverseny. (L. V. és Vl. 1. sz.) — B é c s : Gátverseny. (L. 4. sz.)

Május 3. — B é c s : Császárdíj 50 arany (L. 4. sz.)

Június 6. — P e s t : Batthyány-Hunyady díj.

Június 7. — P e s t : Eladó verseny. — Sándor díj.

Június 9. — Náko díj. — (Aláírni csak mart. 31-ig lehet.)

T A R T A L O M :

Zergevadászat. — Egy agarász élete. — Vadász és lövész. — Felhívás — Eladó lovak.

Megjelen e lap minden hó 10. 20. és 30-án legalább egy iven. Előfizetést elfogad a szerkesztőség (Pest, Szervita-tér 3 sz. 2-ik em.) egész évre 10 for. 50 kr., félévre 5 for. 25 kr. auszti értékben. Az 1857-ik és 1858-ki évfolyamok teljes példánya még kapható.

Tulajdonos kiadó és felelős szerkesztő Bérczy Károly.

Pest, 1859. Nyomatott Emich Gusztávnál. Barátok tere 7. sz.